

**Till: Klimat- och näringslivsdepartementet
Enheten för cirkulär ekonomi, kemikalier och
strålning**

Dnr: KN2024/02249

Remissvar: Reformering av avfallslagstiftningen för ökad materialåtervinning och för mer cirkulär ekonomi

Om Installatörsföretagen

Installatörsföretagen är en bransch- och arbetsgivarorganisation för företag som arbetar med vatten, el, värme, kyla, ventilation, larm och fiber. Vi representerar 4 200 medlemsföretag med totalt 63 000 medarbetare. Installatörer spelar en nyckelroll i Sveriges energi- och klimatomställning. De ser till att transporter och industriella processer elektrifieras och energieffektiviserar fastigheter och verksamheter. Installatörsföretagen är en del av Svenskt Näringsliv.

Sammanfattning

Installatörsföretagen är positiva till att reformer föreslås men ställer sig negativa till att inte särskild hänsyn tas till företag som utför tjänster på plats ute hos kund, så som service och underhåll av tekniska installationer. Dessa företag drabbas av oproportionerlig stor administrativ börda.

Installatörsföretagen vill särskilt betona följande ställningstaganden:

- Ge myndigheter och utredningar för fortsatt reformeringsarbete av lagstiftningen i uppdrag att särskilt beakta serviceföretagens situation i lagstiftningen. Dialog med näringslivet är central för att lyckas balansera behovet av regelförenkling för företag med målet för lagstiftningen i fråga.
- Förtydliga definitioner kring
  - när avfall uppstår,
  - vem som är avfallsproducent,
  - vad som räknas som bygg- och rivningsavfall,
  - och andra roller som beskrivs i lagstiftningen, som exempelvis yrkesmässig insamlare eller transportör.
- Se till att det är mer kostsamt att göra fel än att göra rätt, inklusive se till att lagstiftningen är möjlig att förstå som verksamhetsutövare.

Bakgrundsinformation

En stor andel av våra 4200 medlemsföretag erbjuder serviceverksamhet till sina kunder. Det innebär att de är ute i byggnader och anläggningar där de underhåller och rustar upp olika typer av teknikinсталlationssystem. Arbetets natur innefattar att byta ut komponenter eller hela produkter som sedan allra oftast transporteras tillbaka till företagets egna lokaler för vidare hantering. Idag anses det redan hos kunden vara avfall vilket både skapar orimlig administration för företagen samtidigt som det motverkar övergången till en cirkulär ekonomi.

Med arbetet uppstår ofta farligt avfall så som elmateriel och ljuskällor. Ofta i små mängder. Företagen måste då upprätta ett transportdokument innan de påbörjar en resa med avfallet och rapportera in informationen till Naturvårdsverkets avfallsregister. Det är inte ovanligt att företagen hamnar mellan definitioner – på ett och samma uppdrag. Olika roller medför olika ansvar och rapportering. Det gör det komplicerat att förstå regelverket och sätta upp tydliga rutiner.

Det innebär en oproportionerligt stor mängd administration som blir mycket betungande för företagen. Som exempel motsvarar det administrativa arbetet för denna typ av rapportering för en enhet med fyra anställda tekniker lika mycket arbete som ytterligare en heltidsanställd, enligt ett av Installatörsföretagens större medlemsföretag. Denna administrativa börda är oacceptabel.

Ställningstaganden

Inledande synpunkter

Nedan följer Installatörsföretagens särskilda synpunkter på promemorian *Reformering av avfallslagstiftningen för ökad materialåtervinning och för mer cirkulär ekonomi*. Utöver dessa hänvisar Installatörsföretagen till Svenskt Näringslivs remissvar.

Vi vill att avfallslagstiftningen gör det möjligt för företagen att:

- Enkelt förstå lagstiftningen och ansvaret som faller på dem.
- Kunna ha en enhetlig rutin för all hantering, inklusive dokumentation och inrapportering för alla sina uppdrag.
- Minimera administration.

Utöver detta är det viktigt att lagstiftningen är utformad så att det kostar mer att göra fel än att göra rätt, för att skapa förutsättningar för sund konkurrens.

Definitioner av när avfall uppstår och ansvarsroller

För att företagen och verksamheterna ska kunna gå över till en cirkulär ekonomi är en viktig del att skifta tankesätt från att allt är avfall till att grundprincipen är att ingenting är avfall.

Med detta i åtanke är det viktigt att verksamheterna har valfrihet att lägga upp sitt arbete och organisation rörande avfallshantering. Många företag behöver bygga upp nya kompetenser och arbetssätt för att öka livslängden och återanvändandet av material och produkter. Det innebär att de inte kan vara tvingade att allt ska bedömas på plats ute hos kunden. Det måste vara möjligt att transportera produkterna och det eventuella avfallet till sina egna lokaler och där bedöma skick, reparerbarhet, sortera ut, klassificera och bedöma hur det vidare ska hanteras. Detta med grundpremiss att följa avfallshierarkin och jobba för förlängd livslängd i första hand.

För företagen är det viktigt att tillsynsmyndigheter inte har helt avvikande uppfattning kring definitioner och därför ser vi gärna ett tydliggörande av definitionerna i enlighet med de listade definitionerna nedan.

Avfallsproducent

Ställningstagande

Vid serviceuppdrag, när ett företag är anlitat för att utföra en specifik tjänst (exempelvis underhåll, service, reparationer, utbyte av installationsprodukter), ska allt eventuellt avfall som uppkommer som en följd av den tjänsten anses produceras av verksamheten som är anlitad.

Skäl till ställningstagandet

Det är viktigt att det blir enkelt att förstå regelverket och att företagen kan upprätta enhetliga rutiner som säkerställer att lagar och regler efterlevs. Vilket leder till att eventuellt avfall hanteras och dokumenteras på korrekt sätt. Därför är det viktigt att allt avfall som genereras av verksamheten klassas som att det uppstår på samma sätt och att det inte finns tolkningar från ett fall till ett annat.

Bygg- och rivningsavfall

Ställningstagande

Definitionen av "bygg- och rivningsavfall" bör ändras till "avfall som uppstår vid verksamhetens arbeten inom bygg, installation och fastighetsservice".

Skäl till ställningstagandet

För att ytterligare underlätta och göra tydligt att det är ett och samma enhetliga sätt som avfall ska hanteras och dokumenteras på är det viktigt att det tydliggörs att installations- och servicearbeten ingår i bygg- och rivningsavfall.

Enligt vägledningarna på Naturvårdsverkets hemsida är det idag oklart och fallberoende hur avfall uppkommen till följd av serviceverksamhet ska hanteras och definieras. Genom att tydligt inkludera det i definitionen minskas dessa osäkerheter.

När avfall uppstår

Ställningstagande

Avfallet ska definieras uppstå när verksamheten som är producent av avfallet bedömer att materialet eller produkten inte går att återanvända och/eller laga.

Skäl till ställningstagandet

Det är viktigt att verksamheter har möjlighet att fritt välja hur de ska organisera sig. Detta för att säkerställa rätt kompetens samt att kunna utveckla och effektivisera sina arbetsprocesser. Därför måste det vara möjligt för företaget att få välja var och när bedömning av skick och möjlighet att återanvända saker ska ske.

Yrkesmässiga insamlare och transportörer

Ställningstagande

För att underlätta för företagen bör definitionerna på olika roller tydliggöras och med fördel anpassas efter exempelvis SNI-koder och indelning av branscher. Det innebär då exempelvis roller som *yrkesmässiga insamlare och transportörer* definieras som företag med SNI-kod 38 (Avfallshantering; återvinning).

Skäl till ställningstagandet

I både befintlig och föreslagen reformerad lagstiftning anges roller så som *yrkesmässiga insamlare* eller *yrkesmässiga transportörer av avfall*. Så som resonemangen till förslagen beskrivs uppfattas det vara företag som har som huvudsaklig verksamhet att samla in och transportera avfall som avses. Men definitionerna, eller bristen av dem, gör att även elektriker och rörmokare klassas in i dessa kategorier. Det skapar både osäkerhet och svårighet att tyda lagtexten samtidigt som det skapar orimlig administrativ börda för dessa företag.

Övriga synpunkter

Ansvar, tillsyn och sanktionsavgifter

Ansvar, tillsyn och sanktionsavgifter är centrala komponenter i ett fungerande avfallshanteringssystem. Dessa aspekter kräver noggrant övervägande och tydlig kommunikation för att säkerställa att regelverket efterlevs på ett effektivt sätt.

När det gäller ansvar för avfallet ställer vi oss positiva till att det förtydligas. Det bidrar till att klargöra ansvarsområdena och förenklar regelverket, vilket i sin tur hjälper företag att följa lagstiftningen på ett resurseffektivt sätt.

Tillsynens roll är viktig för att säkerställa efterlevnad av regelverket.

Installatörsföretagen förespråkar en uppsökande tillsyn som är centraliserad, helst under en nationell tillsynsmyndighet. Att företag har samma spelregler oavsett var i landet de väljer att verka är grundläggande för en sund och hälsosam konkurrens.

Sanktionsavgifter spelar en viktig roll för att uppmuntra rätt beteende hos företag. Det ska vara kostsamt att göra fel, men regelverket måste också vara begripligt och rimligt för verksamheterna att följa. Verksamheter som följer reglerna bör inte drabbas oproportionerligt av kostnader och tillsynsåtgärder, medan de som bryter mot

reglerna kommer undan. För att skapa en sund konkurrens är det viktigt att det är lättare och mindre kostsamt att följa regelverket än att bryta mot det.

Genom att tydliggöra ansvarsfördelningen, ha en effektiv och rättvis tillsyn samt rimliga sanktionsavgifter kan vi skapa ett system som både främjar regelefterlevnad och rättvis konkurrens.

Undertecknande

Med vänliga hälsningar

Saira Alladin
vd

08-762 78 80
saira.alladin@in.se

Terese Kuldkepp
Expert hållbarhet

08 762 75 67
terese.kuldkepp@in.se